

2000

Körülbelül egy hete került az újságosstandokra a 2000, egy új irodalmi és társadalmi havilap. Címe — olvasom egy híradásban — Mészöly Miklóstól származik, s évszázadunk értékeire, valamint a modernizáció kívánására utal. Ránézésre „Nyugat-benyomást” kelt. A szerkesztők — Bojtár Endre, Herner János, Hörváth Iván, Margócsy István, Szilágyi Ákos és Török András — irodalmárok, tanárok, szerkesztők, az egy Lengyel László kivételével, aki a Pénzügykutató Rt. munkatársa.

A lapot jó szívvél ajánlom az olvasónak, nem azok közé tartozik, amit átlapoz az ember s félrerak, hogy majd ha lesz ideje az érdekesnek ígérkező cikkeket átnézi. Nem lehet letenni.

Lengyel László 1989 januárjában írott tanulmányával indít, amely elkedvesség nélkül, igen keményen bírálva elemzi, mi is történt — pontosabban, mi nem történt — valójában 1988-ban, amelyet korábban a „fordulat éveként” harangoztak be. A jelenleg Oxfordban élő, ott egyetemi tanárként működő lengyel Leszek Kolakowski arról elmélkedik, mit is jelent századunkban a kommunizmus, mint kulturális ihletforrás, ösztönzés. *Pető Iván* rendkívül érdekesítő írásában a rendszer saját múltjával kialakított ambivalens viszonyát taglalja, konkrét példának Nagy Imre ügymond ellentmondásos szerepének megítélését idézve, s a „nagy leplezésekkel” szemben valódi tudományos teljesítményeket követelve.

Nádas Péter Helyszínelés című opuszának már az olvasók előtt feltárt keltekezési körülményei is szinte krimibe illőek. Az írás egy lebilincselően izgalmas magánnyomozás momentumait tárja föl, ami a koncepciós pereket megelőző vallatások egyik színhelyén folyt. A szerző — mintegy felfedezősei bizonyítékaként — sűrűn idéz a Rajk-per egyik — élő — koronatanújának, Szász Bélának a könyvéből. (Itt jegyzem meg, hogy Sz. B. Minden kényszer nélkül című memoárjából a Mozgó Világ idei 3. számában olvashatnak szemlévényeket.)

A szépirodalmat Bohumil Hrabal, Mátyás Iván, Bertók László és Rakovszky Zsuzsa képviseli a lapban. Dokumentumokra, a kortársak visszaemlékezéseire támaszkodva vizsgálja Hörváth Iván József Attilának a párthoz való viszonyát, különös tekintettel a kilépett, illetve kizárták kérdésére. A tallózásban feltétlenül említést érdemel még *Eörsi István* — saját bevallása szerint az utolsó betűig „hazugságnak” vehető — írása, amelyben a közéleti

A PETŐFI NÉPE AJÁNLATA

hazudozók néhány jellegzetes típusát vonultatja fel. Mint mondják, ismerősöknek tűnek!

H. K. E.

